

INCWM, GWARIANT A STAFF

Mae'r adran yma'n disgrifio sut y caiff gweithgareddau a Swyddfa Tywysog Cymru a Duges Cernyw eu hariannu, ac mae'n amlinellu cyfrifoldebau eu staff uwch. Mae costau staff a'r rhan fwyaf o'r gwariant ar weithgareddau swyddogol a gwaith elusennol yn cael eu talu o'r incwm blynyddol a gaiff Ei Uchelder Brenhinol trwy Ddugaeth Cernyw.

CYFRIF INCWM A GWARIANT

Am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth	2006 £000oedd	2005 £000oedd
Incwm ac ariannu	14,067	13,274
Dugaeth Cernyw	1,584	2,381
Grantiau Cymorth	489	307
Adrannau'r llywodraeth		
Cyfanswm incwm ac ariannu	16,140	15,962
Gwariant		
Dyletswyddau swyddogol a gweithgareddau elusenol	6,587	5,937
Grantiau Cymorth:		
Swyddfa Llundain a'r cartref swyddogol	355	1,242
Teithio swyddogol (awyrennau a threnau)	1,149	1,059
Cefnogaeth cyfathrebu	80	80
	1,584	2,381
Teithiau tramor ac eilwyr milwrol	489	307
Gwariant swyddogol	8,660	8,625
Treth	3,296	3,263
Gwariant personol	2,181	2,204
Cyfanswm gwariant a threth	(14,137)	(14,092)
Gwarged gweithredu	2,003	1,870
Gwariant cyfalaf llai dibrisio, ad-daliadau benthyciad a throsglwyddo i gronfeydd wrth gefn	(1,867)	(1,739)
Gwarged arian net	136	131

INCWM AC ARIANNU

Dugaeth Cernyw

£miliwn
14,067

Dugaeth Cernyw

Fel sy'n cael ei esbonio ar dudalennau 6 a 7, daw incwm Tywysog Cymru o Ddugaeth Cernyw, stad o eiddo amaethyddol, masnachol a phreswyllo yn Ne-orllewin Lloegr yn bennaf. Mae portffolio o fuddsoddiadau ariannol gan y Ddugaeth hefyd.

Mae Ei Uchelder Brenhinol yn dewis defnyddio cyfran fawr o'r incwm o Ddugaeth Cernyw i dalu costau ei waith cyhoeddus ac elusenol ef a Duges Cernyw. Effaith adolygiadau sylweddol o renti eiddo masnachol a oedd yn bennaf gyfrifol am y cynnydd o 6% yng ngwarged y Ddugaeth yn 2005-06. Ffactor arall oedd cynnydd mewn incwm buddsoddi yn dilyn ail-fuddsoddi'r elw a ddaeth wrth werthu eiddo masnachol.

Mae dadansoddiad o incwm Tywysog Cymru o Ddugaeth Cernyw rhwng y prif gategoriâu o asedau'n dilyn:

Am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth	2006	2005
	%	%
Eiddo masnachol	38	44
Tir amaethyddol a choedwigaeth	27	28
Eiddo preswyl	15	14
Asedau ariannol	20	14
Cyfanswm	100	100

Caiff cyfrifon blyneddol Dugaeth Cernyw eu cyhoeddi gan *The Stationery Office* (TSO) ac mae'n bosib archebu copi drwy'r post: TSO, Blwch Post 29, Duke Street, Norwich NR3 LGN; ar-lein: www.tso.co.uk/bookshop; dros y ffôn: 0870 6005522; drwy ffacs: 0870 6005533. Ar gael hefyd o'r wefan www.duchyofcornwall.org.

Grantiau Cymorth

£miliwn
1.584

Y Senedd sy'n rhoi'r arian i dalu costau swyddogol y Frenhines fel Pennaeth y Wladwriaeth neu waith i'w chefnogi, yn gyfnewid am ildio'r referniw o Stad y Goron. Mae'r arian yma'n cael ei roi mewn tair ffordd: (i) Rhestr Sifil i'r Frenhines a Blwydd-dal Seneddol i Ddug Caeredin, (ii) Grantiau Cymorth, a (iii) costau sy'n cael eu talu'n uniongyrchol gan Adrannau'r Llywodraeth. Nid yw Tywysog Cymru a Duges Cernyw'n cael arian o'r Rhestr Sifil na Blwydd-dal Seneddol, ond mae'r Grantiau Cymorth i Aelwyd y Frenhines yn cael eu defnyddio'n rhannol i gynnal eu gweithgareddau swyddogol.

Mae tri Grant Cymorth: Grant Cymorth Gwasanaethau Eiddo, sy'n talu costau cynnal y cartrefi swyddogol a'r swyddfeydd mae Aelodau o'r Teulu Brenhinol a'u staff yn eu defnyddio; Grant Cymorth y Teithiau Brenhinol mewn Awyrennau a Threnau, sy'n talu costau'r teithiau swyddogol mae Aelodau o'r Teulu Brenhinol a'u staff yn eu gwneud mewn awyrennau a threnau; a'r Grant Cymorth Cyfathrebu a Gwybodaeth Frenhinol, sydd gryn dipyn yn llai na'r ddau arall ac sy'n talu rhai o'r costau cyfathrebu swyddogol ar ran Aelodau o'r Teulu Brenhinol.

Caiff cyfrifon blyneddol eu cyhoeddi ar gyfer y tri Grant Cymorth. Mae copïau i'w cael ar www.royal.gov.uk neu mae'n bosib cael copïau gan Ddirprwy Drysorydd y Frenhines, Palas Buckingham, Llundain SW1A 1AA.

Adrannau'r Llywodraeth

£miliwn
0.489

Mae'r Rhestr Sifil, y Blwydd-dal Seneddol a'r Grantiau Cymorth yn cynrychioli arian sy'n cael ei drosglwyddo i'r Aelwyd Frenhinol, a'r Aelwyd sy'n ei wario a'i reoli. Hefyd, mae Adrannau'r Llywodraeth yn talu'n uniongyrchol beth gwariant a ddaw yn sgil y gwaith o gefnogi'r Frenhines fel Pennaeth y Wladwriaeth. Yn achos Tywysog Cymru a Duges Cernyw, mae Adrannau'r Llywodraeth yn talu'r gwariant ar gostau staff sydd wedi'u secondio o'r Gwasanaethau Arfog (fe wariodd y Weinyddiaeth Amddiffyn £251,339 yn 2005-06) a chostau ymweliadau tramor swyddogol sy'n cael eu gwneud ar gais y Swyddfa Dramor a Chymanwlad (fe wariodd y Swyddfa Dramor a Chymanwlad £238,160 yn 2005-06).

Nid yw Tywysog Cymru a Duges Cernyw'n cael arian o'r Rhestr Sifil, ond mae'r Grantiau Cymorth i Aelwyd y Frenhines yn cael eu defnyddio'n rhannol i gynnal eu gweithgareddau swyddogol.

GWARIANT

Dyletswyddau swyddogol a gweithgareddau elusennol

£miliwn
6.587

Cafodd dros 50% o incwm ar ôl treth Tywysog Cymru o Ddugaeth Cernyw ei wario ar ddyletswyddau swyddogol a gweithgareddau elusennol. O'r £6.587 miliwn, aeth £4.374 miliwn i dalu costau'r staff a gefnogodd Eu Huchelderau Brenhinol wrth iddyn nhw gyflawni eu dyletswyddau swyddogol. Mae dadansoddiad o'r gwariant swyddogol ar dudalen 53.

Mae Tywysog Cymru'n cyflogi 142 o staff llawn a rhan amser ar ei Aelwyd, sy'n cyfateb i 126.7 o staff llawn amser. O'r rhain, mae 105 yn cefnogi Eu Huchelderau Brenhinol wrth iddyn nhw ymgymryd â dyletswyddau swyddogol a gweithgareddau elusennol, a 21.7 yn staff personol iddyn nhw a Thywysog William a Thywysog Harry. O'r staff swyddogol, mae pump wedi'u secondio heb gostau o'r Gwasanaethau Arfog fel sydd wedi'i ddisgrifio ar dudalen 45.

Mae'r tabl ar dudalen 48 yn rhestru'r staff swyddogol yn ôl adran yr Aelwyd. Mae cyfanswm costau'r naill adran a'r llall, yn cynnwys cyflogau a gwariant arall, yn yr un tabl.

Grantiau Cymorth: swyddfa Llundain a'r cartref swyddogol

£miliwn
0.355

Y Grant Cymorth Gwasanaethau Eiddo yw'r arian blynyddol mae'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon yn ei roi i'r Aelwyd Frenhinol i dalu costau cynnal y Palasau Brenhinol sydd â Phreswylwyr, a chostau gwasanaethau neilltuol a gwasanaethau cysylltiedig eraill.

Clarence House yw swyddfa a chartref swyddogol Tywysog Cymru, Duges Cernyw, Tywysog William a Thywysog Harry yn Llundain. Mae'n cael ei ddefnyddio ar gyfer ciniawau, derbyniadau a chyfarfodydd, ac mae'n gweithredu hefyd fel swyddfeydd ar gyfer staff swyddogol Eu Huchelderau Brenhinol. Mae prif ystafelloedd Clarence House ar y llawr gwaelod ar agor i'r cyhoedd rhwng mis Awst a mis Hydref bob blwyddyn, er eu bod nhw ar gau am rai dyddiau yn ystod y cyfnod yma tra bo'r Tywysog a'r Duges yn eu cartref. Aeth y gwariant i lawr yn ystod 2005-06 wrth i staff orffen symud i swyddfeydd newydd. Cafodd bron i 1,900 o bobl eu croesawu'n swyddogol i Clarence House yn ystod y flwyddyn a thalodd 42,000 o ymwelwyr i fynd i'r tŷ.

Grantiau Cymorth: Teithio swyddogol mewn awyrennau a threnau

£miliwn
1.149

Grant Cymorth y Teithiau Brenhinol yw'r arian blynyddol mae'r Adran Drafnidiaeth yn ei roi i dalu costau teithiau brenhinol swyddogol mewn awyrennau a threnau. Incwm o Ddugaeth Cernyw sy'n talu costau teithiau swyddogol Tywysog Cymru a Duges Cernyw mewn car.

Rhan bwysig o rôl Tywysog Cymru fel Etifedd yr Orsedd a Duges Cernyw yw dod â phobl at ei gilydd yng ngwahanol rannau'r Deyrnas Unedig, gweithredu fel canolbwynt i fywyd y genedl a chynrychioli'r wlad dramor. Mae hyn yn golygu llawer o deithio, ac mae angen ei wneud mewn ffordd effeithlon a diogel sy'n cwrdd â'r gofynion cyflwyno. Yn 2005-06, teithiodd Eu Huchelderau Brenhinol dros 60,978 milltir wrth fynd i a dod yn ôl o ymrwymadau swyddogol yn y DU a thramor. Mae'r ffigur yma'n cynnwys bron 41,752 milltir o deithio mewn gwledydd tramor. Yn 2005-06, £1.149 filiwn oedd cyfanswm costau'r teithiau yma.

Mae'r ffigur yma'n cynnwys dim ond y costau amrywiol ar gyfer teithiau'n defnyddio Sgwadron 32, Hofrennydd Y Frenhines neu'r Trên Brenhinol. Gwneir hyn am fod costau awyrennau adenydd sefydlog a threnau'n digwydd p'un a ydyn nhw'n cael eu defnyddio neu beidio, a dydyn nhw ddim yn dod yn sgil unrhyw deithiau penodol. Mae esboniad llawn yn Adroddiad Blynyddol 2005-06 Grantiau Cymorth y Teithiau Brenhinol mewn Awyrennau a Threnau – mae'r adroddiad ar gael ar www.royal.gov.uk.

Yn 2005-06, teithiodd Eu Huchelderau Brenhinol dros 60,978 milltir wrth fynd i a dod yn ôl o ymrwymadau swyddogol yn y DU a thramor. Mae'r ffigur yma'n cynnwys bron 41,752 milltir o deithio mewn gwledydd tramor.

Mae Swyddfa Tywysog Cymru'n mynd i wariant wrth ddatblygu a chyflwyno rhaglen gyfathrebu gyffredinol, cynnal Swyddfa'r Wasg, diweddarau a datblygu ei gwefan a chynnig gwybodaeth gyffredinol ac addysgol i'r wasg a'r cyhoedd.

Grantiau Cymorth: Cefnogaeth Cyfathrebu

£miliwn
0.080

Y Grant Cymorth Cyfathrebu a Gwybodaeth Frenhinol yw'r arian blynyddol mae'r Adran dros Ddiwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon yn ei roi ar gyfer gwasanaethau cyfathrebu a gwybodaeth yng nghyswllt achlysuron ac ymrwymadau brenhinol swyddogol.

Mae Swyddfa Tywysog Cymru'n mynd i wariant wrth ddatblygu a chyflwyno rhaglen gyfathrebu gyffredinol, cynnal Swyddfa'r Wasg, diweddarau a datblygu ei gwefan, cynnig gwybodaeth gyffredinol ac addysgol i'r wasg a'r cyhoedd, a chynnig Swyddogion y Wasg i helpu'r cyfryngau yn ystod ymrwymadau ac ymweliadau swyddogol. Tywysog Cymru sy'n talu'r rhan fwyaf o'r costau yma'n bersonol. Ond y Grant Cymorth Cyfathrebu a Gwybodaeth sy'n draddodiadol wedi talu'r costau a ddaw yn sgil helpu'r cyfryngau mewn ymrwymadau ar draws y wlad.

Teithiau tramor ac eilwyr milwrol

£miliwn
0.489

Mae'r Gwastrodion (un llawn amser ac un rhan amser) a thri o'r pedwar Swyddog Negesau wedi'u secondio o'r Lluoedd Arfog i helpu Tywysog Cymru a Duges Cernyw wrth iddyn nhw gyflawni dyletswyddau swyddogol. Mae esboniad o rôl y Gwastrodion ar dudalen 49. Y gost i'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn 2005-06 oedd £251,339.

Mae'r Swyddfa Dramor a Chymanwlad yn talu costau Ymweliadau Swyddogol Tywysog Cymru a Duges Cernyw â gwledydd tramor (ac eithrio costau teithio a ddaw o'r Grant Cymorth Teithio Brenhinol). Yn 2005-06, aeth Ei Uchelder Brenhinol ar deithiau swyddogol i UDA, yr Aifft, Sawdi-Arabia ac India. Mae'r ymweliadau yma'n cael eu gwneud ar gais y Swyddfa Dramor a Chymanwlad, a'u nod yw atgyfnerthu a datblygu'r berthynas dda sydd gan y DU â gwledydd ar draws y byd. Costau'r ymweliadau yma i'r Swyddfa Dramor a Chymanwlad yn 2005-06 oedd £238,160.

Treth

£miliwn
3.296

Mae Tywysog Cymru'n talu treth incwm yn wirfoddol ar y gwarged o Ddugaeth Cernyw. Y rheolau treth incwm arferol a'r graddfeydd treth presennol sy'n berthnasol. Fel unrhyw unigolyn preifat, mae hefyd yn talu treth incwm ar bob incwm arall a threth enillion cyfalaf. Mae'r dreth ar gyfer y flwyddyn yn cynnwys TAW. Cafodd y ffigurau ar gyfer 2005 eu haddasu'n unol â hynny.

Gwariant personol

£miliwn
2.181

Yn ogystal â thalu am ddyletswyddau swyddogol a gweithgareddau elusennol Tywysog Cymru, a'i atebolrwydd i dalu treth incwm, mae incwm Dugaeth Cernyw hefyd yn talu costau gwariant personol Tywysog Cymru, Duges Cernyw, a Thywysog William a Thywysog Harry.

Mae gwariant personol yn cynnwys costau cyflogi 21.7 o staff personol sy'n cyfateb i amser llawn, yn cynnwys ysgrifenyddion personol, prif gogydd, gwastrodion, gweision, garddwyr, staff fferm a gweithwyr stad, a staff ar gyfer Duges Cernyw a Thywysog William a Thywysog Harry. Mae gwariant personol hefyd yn cynnwys cyfran briodol o gostau Highgrove House a Birkhall, a chostau cynnal stad a gerddi Highgrove, a hon yw'r un eitem fwyaf yn y gwariant personol. Mae'r gwariant personol hefyd yn cynnwys costau Ei Uchelder Brenhinol a Thywysog William a Thywysog Harry wrth chwarae polo. Fel yn y blynyddoedd a fu, dim ond i godi arian at elusennau y mae Tywysog Cymru'n chwarae polo, a'r amcangyfrif yw y llwyddwyd i godi £900,00 yn ystod 2005-06. Er bod y Tywysog wedi ymdeol o chwarae polo ar ddiwedd tymor 2005, bydd ei ddau fab yn dal i chwarae'r gêm er mwyn helpu achosion elusennol.

Mae canlyniadau Home Farm, fferm organig y Tywysog ar Stad Highgrove, wedi'u cynnwys dan y pennawd yma. Fferm weithio yw hon a gafodd ei sefydlu gan Dywysog Cymru i ddangos y buddion masnachol ac amgylcheddol sy'n dod o ffermio organig. Mae tua 2,000 o bobl yn ymweld â'r fferm bob blwyddyn i ddysgu am ffermio organig.

STAFF

Fel yr oedden nhw ar 31 Mawrth 2006, ac ar gyfer y flwyddyn hyd at yr un dyddiad

	Staff sy'n cyfateb i amser llawn	Costau Swyddogol £000oedd
Prif Ysgrifennydd Preifat a Chynorthwyr	3.0	
Swyddfa'r Ysgrifennydd Preifat		
Ysgrifennydd Preifat	1.0	
Dirprwy Ysgrifenyddion Preifat ac Ysgrifenyddion Preifat Cynorthwyl	5.8	
Gwastrodion	1.5	
Cyd-drefnyddion Rhaglenni a Theithio	4.0	
Staff Ymchwilio a Gweinyddol	9.7	
Gohebiaeth	5.1	
	30.1	1,977
Cyllid a Gweinyddu		
Trysorydd a Chynorthwyr	2.0	
Cyllid	8.0	
Personél	6.6	
Archifau	3.0	
Rheolwr Systemau TG	1.0	
Swyddogion Negesau	3.5	
Derbynfa	2.1	
	26.2	1,464
Cyfathrebu		
Ysgrifennydd Cyfathrebu a Chynorthwyr	2.0	
Ysgrifennydd y Wasg	1.0	
Ysgrifenyddion Cynorthwyl y Wasg	2.0	
Swyddogion y Wasg a Golygydd y Wefan	4.0	
	9.0	780
Meistr Adran yr Aelwyd		
Meistr yr Aelwyd a Chynorthwyr	3.5	
Bwtleriaid	2.0	
Prif Gogyddion	5.0	
Gyrwyr	3.0	
Rheolwyr Tŷ a Staff Cadw Tŷ	6.7	
Gweision a Gwisgwyr	1.5	
Staff Ystafell y Berllan (<i>Orchard Room</i>)	2.0	
Garddwyr a Gweithwyr Stad	8.7	
Gweinyddu Teithiau'r Gerddi	1.1	
	33.5	2,366
Elusennau'r Tywysog		
Cyfarwyddwr a Chynorthwyr	3.0	
Dirprwy Gyfarwyddwr	1.0	
Pennaeth Datblygu	1.0	
Cynghorwr	0.2	
Dadansoddwr	1.0	
	6.2	-
Cyfanswm y staff swyddogol ar 31 Mawrth 2006	105.0	
Cyfanswm costau'r dyletswyddau swyddogol a'r gweithgareddau elusennol am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2006		6,587

Swyddfeydd

Mae prif swyddfa Tywysog Cymru a Duges Cernyw, lle mae'r rhan fwyaf o'u staff yn gweithio, yn Clarence House, sydd wrth ymyl Palas St James's yng nghanol Llundain. Y Grant Cymorth Gwasanaethau Eiddo (cyfeiriwch at dudalen 44) sy'n talu costau cynnal adeiladwaith swyddfa Llundain, yn ogystal â chostau'r gwasanaethau a'r llinellau ffôn sefydlog (ond nid yw'n cynnwys costau eraill swyddfa Llundain). Mae swyddfeydd ar gyfer staff swyddogol hefyd yn Highgrove a Birkhall, cartrefi preifat Eu Huchelderau Brenhinol. Mae rhai o gostau Highgrove a Birkhall yn cael eu cynnwys dan y categori 'Dyletswyddau Swyddogol a Gweithgareddau Elusennol', er mai dan Wariant Personol y Tywysog y bydd y rhan fwyaf o gostau'r ddau gartref yma'n cael eu dosbarthu.

Y Prif Ysgrifennydd Preifat

Y Prif Ysgrifennydd Preifat yw uwch aelod Aelwyd Tywysog Cymru a Duges Cernyw. Mae'n gyfrifol am bob agwedd ar weithrediad yr Aelwyd ac am oruchwylio mudiadau elusennol a rhai eraill Ei Uchelder Brenhinol.

Swyddfa'r Ysgrifenyddion Preifat

Yr Ysgrifennydd Preifat sy'n gyfrifol o ddydd i ddydd am redeg Swyddfa'r Ysgrifenyddion Preifat. Mae'r Ysgrifennydd Preifat, y Dirprwy Ysgrifennydd a'r Ysgrifenyddion Preifat Cynorthwyol yn hybu a chefnogi dyletswyddau swyddogol, ymrwymadau a gweithgareddau elusennol Tywysog Cymru a Duges Cernyw. Maen nhw'n helpu i drefnu dyddiadur Eu Huchelderau Brenhinol a'u rhaglen o ymweliadau yn y wlad yma a thramor, yn trefnu sesiynau briffio, derbyniadau ac achlysuron eraill, yn gweinyddu gohebiaeth ac yn cyd-drefnu ymchwil a gwybodaeth sy'n cefnogi eu gwaith. Mae pob Ysgrifennydd Preifat yn gyfrifol am feysydd penodol ac am gydweithio â rhai o fudiadau'r Tywysog a'r Dduges. Mae rhestr o'r cyfrifoldebau yma, a chyfrifoldebau'r staff uwch eraill, yn yr Atodiad (ar dudalennau 54 a 55). Maen nhw hefyd yn gofalu bod Ei Uchelder Brenhinol yn cael gwybod am faterion cyfoes. Maen nhw'n cynnig gwybodaeth gefndirol iddo wrth iddo ysgrifennu llythyrau at weinidogion a phobl ddylanwadol eraill y wlad, ac ar gyfer ei areithiau a'i erthyglau. Mae ymchwilwyr, cynorthwywyr personol a staff gweinyddol yn cefnogi'r Ysgrifenyddion Preifat, ac maen nhw'n gweithio'n agos gyda'u cydweithwyr yn Swyddfa Ysgrifenyddion Preifat y Frenhines.

Yr Ysgrifennydd Preifat sy'n gyfrifol am Swyddfa'r Gwastrawd, a'r swyddfa honno sy'n cyd-drefnu rhaglen ymrwymadau Tywysog Cymru a Duges Cernyw. Staff y swyddfa sy'n rheoli'r dyddiadur o ddydd i ddydd, yn gweithredu fel rhyngwyneb rhwng staff, yr heddlu a mudiadau allanol, ac yn cynllunio'r rhaglen yn y tymor hir. Maen nhw hefyd yn rheoli trefniadau logistaidd a threfniadau teithio'r ymweliadau swyddogol gartref a thramor. Fel arfer, mae tair taith dramor bob blwyddyn. Swyddog sy'n dal i wasanaethu yn y fyddin yw'r Gwastrawd, wedi'i secondio o'r Lluoedd Arfog i'r Aelwyd am tua dwy flynedd.

Bob blwyddyn, mae'r Tywysog a'r Dduges yn cael miloedd o wahoddiadau gan lawer o wahanol gyrff yn y sectorau cyhoeddus a phreifat. Mae Eu Huchelderau Brenhinol a'u staff yn rhoi sylw manwl i bob un. Wrth drefnu'r ymweliadau bob blwyddyn, mae'r Gwastrawd yn cydweithio â'r Ysgrifenyddion Preifat, Swyddfa'r Wasg a chyrrff allweddol eraill i ofalu bod y Tywysog a'r Dduges yn cynnwys dewis eang o wahanol ddi-ddordebau, yn cwrrd llawer o wahanol bobl ac yn mynd i gymaint o rannau'r wlad â phosib.

Mae'r Gwastrawd a'r Gwastrawd Dros Dro'n gweithredu fel pwynt cyswllt ar gyfer materion milwrol ac amddiffyn. Mae cysylltiadau agos gan Dywysog Cymru â'r Lluoedd Arfog, nid dim ond ym Mhrydain ond yn y Gymanwlad hefyd. Yn ogystal â dal penodiadau fel Is-lyngesydd, Is-gadfridog a Marsial Awyr ym mhob un o Wasanaethau Arfog y genedl, mae gan Dywysog Cymru berthynas agos â 13 catrawd. Mae'r Tywysog hefyd yn Ben-gomodor Awyr Awyrlu Brenhinol Seland Newydd ac yn Gomodor Awyr Anrhydeddus yr Awyrlu Brenhinol yn y Fali, ac mae ganddo berthynas arbennig â naw o gatrodau'r Gymanwlad.

Mae'r Gwastrawd a'r
Gwastrawd Dros Dro'n
gweithredu fel pwynt cyswllt
ar gyfer materion milwrol ac
amddiffyn. Mae cysylltiadau
agos gan Dywysog Cymru â'r
Lluoedd Arfog, nid dim ond
ym Mhrydain ond yn y
Gymanwlad hefyd.

Mae Tywysog Cymru'n arwain Arwisgiadau ym Mhalas Buckingham bob blwyddyn (bu'n llywyddu dros 11 arwisgiad yn ystod 2005-06), ac mae hefyd yn cynrychioli'r Frenhines mewn nifer o achlysuron gwladol. Swyddfa'r Gwastrawd sy'n gyfrifol am drefniadau'r ymrwymadau yma.

Mae Tywysog Cymru, Duges Cernyw, Tywysog William a Thywysog Harry yn cael nifer fawr o llythyrau bob blwyddyn. Yn 2005-06, er enghraifft, cawson nhw 45,771 llythyr. Mae pobl o bob rhan o'r byd yn ysgrifennu at Eu Huchelderau Brenhinol, er bod y rhan fwyaf o'r llythyrau'n dod o'r DU.

Mae'r llythyrau'n tynnu sylw at amryw o wahanol bynciau, a materion a phynciau trafod cyfoes sy'n eu hysgogi nhw'n aml. Mae Eu Huchelderau Brenhinol yn gweld dewis eang o'r llythyrau, ac ysgrifennodd y Tywysog 2,247 o lythyrau'n bersonol yn ystod 2005-06. Ysgrifennodd Duges Cernyw 869 llythyr yn bersonol, ac ysgrifennodd y ddau 320 llythyr ar y cyd. Mae Eu Huchelderau Brenhinol yn gofalu bod yr Adran Ohebiaeth yn ateb ar eu rhan y llythyrau nad ydyn nhw eu hunain neu eu Hysgrifenyddion Preifat yn eu hateb. Lle bo hynny'n briodol, bydd yr Adran Ohebiaeth yn cynnwys gwybodaeth am waith elusennol, diddordebau a gweithgareddau'r Tywysog a'r Dduges wrth ateb, ac yn anfon gwybodaeth hanesyddol neu wybodaeth arall at ysgolion a phobl ifanc. Mae Tywysog a'r Dduges hefyd yn cael nifer o geisiadau gan amryw o wahanol elusennau a mudiadau eraill am roddion neu eitemau i'w harwerthu. Yr Adran Gyllid sy'n delio â cheisiadau am roddion, tra bo'r Adran Ohebiaeth yn delio ag eitemau i'w harwerthu. Er ei bod hi'n amhosib ymateb i bob un o'r ceisiadau niferus am eitemau i'w harwerthu, mae Ei Uchelder Brenhinol yn rhoi eitemau fel lithograffau o'i luniau dyfrlliw, llyfrau wedi'u llofnodi a theithiau o erddi Highgrove. Yn 2005-06, fe gododd eitemau a roddwyd i'w harwerthu dros £110,135 at elusennau.

Cyllid a Gweinyddu

Yr Adran Gyllid a Gweinyddu sy'n gyfrifol am reoli cyllid a phersonél, systemau gwybodaeth a gweinyddu cyffredinol ar draws yr Aelwyd. Y Trysorydd sy'n arwain yr adran, gyda help y Rheolwr Ariannol a Phennaeth Personél a Gweinyddu.

Mae'r Isadran Gyllid yn rheoli'r arian drwy nifer o gyllidebau blynyddol, cyfrifon rheoli misol a chyfres o systemau a gweithdrefnau cyfrifyddu, yn arbennig wrth awdurdodi gwariant. Yr isadran sydd hefyd yn gyfrifol am ofalu cael y gwerth gorau am arian, ac mae'n gofalu bod digon o adnoddau staffio ar gael i adolygu'n rheolaidd bob categori o wariant.

Y Trysorydd sydd â chyfrifoldeb ariannol a gweinyddol dros Sefydliad Elusennol Tywysog Cymru yn y DU a Sefydliad Elusennol UDA. Y hi hefyd sy'n gyfrifol am un o is-gwmnïau masnachu Sefydliad y DU, A. G. Carrick Limited, sy'n cael yr incwm a ddaw wrth werthu lithograffau o luniau'r Tywysog a'r breindaliadau a ddaw wrth gyhoeddi llyfrau. Mae incwm blynyddol y ddau Sefydliad dros £4 miliwn. Mae'r Trysorydd hefyd yn monitro'r agweddau ariannol ar brif elusennau'r Tywysog ac mae'n gyfrifol am faterion sy'n ymwneud â chyhoeddi, contractau a'r gyfraith.

Yr Isadran Bersonél sy'n rheoli recriwtio staff, cyflogau, hyfforddiant a datblygu gyrfaoedd, cyfathrebu mewnol a chysylltiadau â staff. Yr Isadran Reoli Systemau Gwybodaeth ym Mhalas Buckingham sy'n trefnu a chynnal y rhan fwyaf o systemau technoleg gwybodaeth yr Aelwyd. Y Rheolwr Systemau TG sy'n gyfrifol am ofalu bod y systemau yma'n gweithio o ddydd i ddydd.

Mae'r llythyrau'n tynnu sylw at amryw o wahanol bynciau, a materion a phynciau trafod cyfoes sy'n eu hysgogi nhw'n aml. Mae Eu Huchelderau Brenhinol yn gweld dewis eang o'r llythyrau, ac ysgrifennodd y Tywysog 2,247 o lythyrau'n bersonol.

Fel Etifedd yr Orsedd, mae diddordeb mawr gan y cyhoedd a'r cyfryngau yng ngweithgareddau Tywysog Cymru, yn ogystal ag yn Nuges Cernyw a Thywysog William a Thywysog Harry.

Mae tri Archifydd yn gyfrifol am reoli'r holl bapurau a'r ffeiliau sy'n ymwneud â bywyd cyhoeddus Tywysog Cymru ers diwedd yr 1960au. Mae papurau mwy diweddar yr archif yn cael eu cadw ym Mhalas St James's, a chofnodion hŷn yn cael eu storio yn yr Archifau Brenhinol ym Mhalas Windsor. Yr Uwch Archifydd sydd hefyd yn rheoli ceisiadau i'r Tywysog a'r Dduges weithredu fel Noddwr neu Lywydd mudiad, ac unrhyw faterion yn ymwneud â nawddogaethau a llywyddiaethau sy'n bod yn barod.

Cyathrebu

Fel Etifedd yr Orsedd, mae diddordeb mawr gan y cyhoedd a'r cyfryngau yng ngweithgareddau Tywysog Cymru, yn ogystal ag yn Nuges Cernyw a Thywysog William a Thywysog Harry. Rôl Swyddfa'r Wasg yw rhoi gwybodaeth a helpu cynulleidfa eang i ddod i ddeall gwaith a gweithgareddau Tywysog Cymru. Bydd Swyddfa'r Wasg hefyd yn trin a thrafod ymholiadau gan y cyfryngau ynglŷn â Duges Cernyw a'r ddau Dywysog. Mae hefyd yn cydweithio'n agos â chydweithwyr yn Swyddfa'r Wasg Palas Buckingham, o safbwynt agweddau cyffredinol ar y Frenhiniaeth yn ei chyfanrwydd.

Yr Ysgrifennydd Cyathrebu sy'n gyfrifol am Swyddfa'r Wasg. Mae Ysgrifennydd y Wasg, dau Ysgrifennydd Cynorthwyol y Wasg, dau Swyddog y Wasg, Swyddog Cynorthwyol y Wasg, Golygydd y Wefan a chynorthwydd personol i gyd yn rhan o'r adran.

Mae Swyddfa'r Wasg yn ymateb i dros 40,000 o alwadau ffôn gan y cyfryngau lleol, cenedlaethol a rhyngwladol bob blwyddyn yn holi ynglŷn â phob agwedd ar waith a rôl Tywysog Cymru, Duges Cernyw a Thywysog William a Thywysog Harry. Mae hefyd yn trefnu cyfleusterau ar ran y cyfryngau ar gyfer holl ymrwymadau cyhoeddus Eu Huchelderau Brenhinol yn y DU a thramor. Ac mae'n cyhoeddi cannoedd o ddatganiadau i'r wasg, cyhoeddiadau, datganiadau cyhoeddus a nodiadau gweithredol bob blwyddyn.

Mae cynnal gwefan Tywysog Cymru – www.princeofwales.gov.uk – hefyd yn rhan o rôl Swyddfa'r Wasg. Yn 2005-06, denodd y wefan 74 miliwn o argraffiadau tudalen, ac mae'n para'n adnodd poblogaidd fel lle i'r cyfryngau, ymchwilwyr a'r cyhoedd o'r DU a thramor gael gwybodaeth. Yn ogystal â'r newyddion diweddaraf am ymrwymadau Eu Huchelderau Brenhinol, mae'r safle'n cynnig gwybodaeth am eu gwaith a'u gweithgareddau elusennol, ac areithiau diweddar, manylion hanesyddol, erthyglau a set o luniau. Mae gwybodaeth a newyddion ar y safle hefyd am Dywysog William a Thywysog Harry.

Adran Meistr yr Aelwyd

Meistr yr Aelwyd a'i adran sy'n gyfrifol am gartrefi a gerddi Eu Huchelderau Brenhinol, am eu staff personol ac am oruchwylio cyffredinol mewn derbyniadau ac wrth groesawu. Mae croesawu swyddogol yn rhan bwysig o rôl Tywysog Cymru a Duges Cernyw. Y llynedd, croesawodd y ddau ychydig yn llai na 9,043 o westeion yn Clarence House a chartrefi Brenhinol eraill. Mae'r achlysuron yma'n amrywio o groesawu gwesteion swyddogol a phobl bwysig o wledydd tramor i gynnal ciniawau a chyngherddau i ddioch i'r rheini sy'n ymwneud ag elusennau'r Tywysog a'r Dduges. Yn 2005-06, arweiniodd Eu Huchelderau Brenhinol 80 o dderbyniadau, seminarau, ciniawau canol dydd a chiniawau nos a oedd yn amrywio o giniawau bach ganol dydd i ddigwyddiadau ar gyfer cannoedd o westeion.

Mae gofyn i'r rhan fwyaf o'r staff sy'n rheoli ac yn trefnu'r achlysuron yma fod ar ddyletswydd saith diwrnod yr wythnos, yn cynnwys y rhan fwyaf o fin nosweithiau. Maen nhw'n dilyn trefn o weithio am wythnos, gydag wythnos o seibiant yn ei ddilyn. Dydi costau staff sy'n helpu'r Tywysog a'r Dduges fel unigolion ddim wedi'u cynnwys, ac mae eu costau'n cael eu dosbarthu dan bennawd gwariant personol. Bydd bwleriaid yn gweithredu 'ym mlaen y tŷ' ar ran Eu Huchelderau Brenhinol, gan gwrdd gwesteion, trefnu lluniaeth ysgafn a gosod ystafelloedd. Maen nhw'n gweithio'n agos gyda'r Rheolwyr Tŷ, sy'n goruchwylio'r holl drefniadau domestig a glanhau, a gyda'r Prif Gogyddion. Wrth gynnal y derbyniadau a'r ciniawau mwy, Rheolwyr Digwyddiadau sy'n goruchwylio'r holl drefniadau cynllunio, gweinyddu ac arlwygo. Mae un Bwtler ar ddyletswydd bob amser. Mae Gweision gan Dywysog Cymru i'w helpu wrth wisgo'i ddillad a'i wisgoedd swyddogol, ac wrth drefnu ei ddillad personol. Mae gan y Dduges un aelod o staff sy'n gwneud yr un gwaith ar ei rhan.

Denodd y wefan 74 miliwn o argraffiadau tudalen, ac mae'n para'n adnodd poblogaidd fel lle i'r cyfryngau, ymchwilwyr a'r cyhoedd o'r DU a thramor gael gwybodaeth.

Mae Tywysog Cymru a Duges Cernyw'n defnyddio'u cartref preifat yn Highgrove, ac yn arbennig Ystafell y Berllan yn ei erddi, i gynnal ymrwymadau swyddogol ac i groesawu. Cafodd Ystafell y Berllan ei dylunio a'i hadeiladu'n bwrpasol gan y Tywysog ar gyfer croesawu gwesteion swyddogol. Mae'n cael ei defnyddio'n helaeth: yn 2005-06, er enghraifft, cafodd ei defnyddio ar gyfer 25 o dderbyniadau, seminarau a chyfarfodydd briffio ar gyfer dros 2,595 o westeion.

Y llynedd, gwahoddodd y Tywysog a'r Dduges dros 25,706 o bobl i fynd o gwmpas gerddi Highgrove, gan orffen â lluniaeth yn Ystafell y Berllan. Yn yr haf, gall hyd at naw taith o 25 o bobl yr un gael eu cynnal bob diwrnod, sy'n golygu cyfanswm o bron 921 taith y flwyddyn. Rhyngddyn nhw, dewisodd yr ymwelwyr roi cyfanswm o £113,651 at fudiadau elusennol y Tywysog. Hefyd mae'r rheini sy'n mynd i dderbyniadau swyddogol fel arfer yn cael mynd o gwmpas y gerddi. Bwriad y teithiau yma yw cydnabod gwasanaeth neu sefyllfaoedd arbennig, ond maen nhw hefyd yn dangos, drwy esiampl, fanteision dulliau naturiol o reoli tir a garddio'n organig. Gan ei fod wedi ymrwymo i warchod treftadaeth naturiol Prydain, mae'r Tywysog yn defnyddio'r ardd fel lle i warchod amrywiaethau o goed, planhigion a blodau sydd dan fygythiad.

Mae ymwelwyr â'r ardd yn cynnwys grwpiau elusennol a garddwyr, tra bo myfyrwyr ac ymchwilwyr garddwriaeth yn gweithio yn yr ardd drwy gydol y flwyddyn. Nid oes unrhyw dâl am y daith na'r lluniaeth, ond gall ymwelwyr brynu eitemau o Siop Highgrove sy'n rhoi ei holl elw i Sefydliad Elusennau'r Tywysog.

Mae'r Tywysog yn cyflogi tîm o Arddwyr. Gan mai'r cyhoedd sy'n defnyddio'r ardd yn bennaf wrth ymweld, mae'r rhan fwyaf o'r costau'n cael eu dosbarthu fel gwariant swyddogol (er bod incwm preifat Ei Uchelder Brenhinol yn talu costau swyddogol a chostau personol). Caiff y gweddiill, sy'n debygol o ymwneud â mwynhad personol y Tywysog a'r Dduges o'r ardd, ei glustnodi fel gwariant personol. Mae Adran Meistr yr Aelwyd hefyd yn cynnwys Swyddogion Negesau (sy'n cynnal cyfarpar y swyddfa ac yn gyfrifol am offer swyddfa, deunydd ysgrifennu a cheir swyddfa), a Derbynyddion, ac mae hefyd yn gyfrifol am iechyd a diogelwch.

Elusennau

Cafodd Swyddfa Elusennau newydd ei chreu yn 2003-04 drwy benodi Cyfarwyddwr a Dirprwy Gyfarwyddwr Elusennau. Ers hynny, mae rhagor o aelodau staff wedi ymuno ar sail lawn a rhan amser, yn cynnwys Pennaeth Datblygu, Cynghorwr Elusennol, a Dadansoddwr. Sefydliad Elusennau'r Tywysog sy'n talu costau'r Swyddfa Elusennau.

Prif gyfrifoldeb y Swyddfa yw cynnig cefnogaeth a chynghor i elusennau Tywysog Cymru, yn arbennig yr 16 mudiad craidd, o ran materion fel rheoli corfforaethol, polisiau o safbwynt rhoddion a chodi arian, cynllunio, a chyfathrebu. Yn 2005, cyhoeddodd y Swyddfa Elusennau set newydd a chyflawn o Ganllawiau Gweithredu i'w defnyddio gan bob un o brif elusennau'r Tywysog. Creodd hefyd ddelwedd newydd ar y cyd i'r 16 mudiad – dan yr enw "Elusennau'r Tywysog" – a chyhoeddodd ddeunyddiau sy'n esbonio'u gwaith a'u cyflawniadau. Mae'r Swyddfa Elusennau hefyd yn hyrwyddo cysylltiadau a chydweithio rhwng yr elusennau; mae'n helpu wrth benodi cadeiryddion ac ymddiriedolwyr; ac mae'n goruchwyllo'r gwaith o ddatblygu syniadau a mentrau newydd. Unwaith eto, llwyddodd y Swyddfa i symud y holl feysydd yma yn eu blaen yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, yn arbennig o ran sefydlu cyswllt agosach a chyfathrebu gwell rhwng yr elusennau. Mae projectau newydd, fel y Sefydliad Bhumi Vardaan yn India ac elusen Sentebale Tywysog Harry ar gyfer plant yn Lesotho sy'n agored i niwed, yn tystio i gyfraniad cynyddol y Swyddfa Elusennau.

YMWELIADAU BLYNYDDOL

Mae'r Tywysog a'r Dduges yn mynd ar nifer o ymweliadau â'r Alban a Chymru bob blwyddyn. Maen nhw hefyd yn aros ym Mhalas Holyroodhouse yn yr Alban ar gyfer wythnos o waith, ac yn cyflawni cyfres o ymrwymadau swyddogol yng Nghymru. Roedd cost yr ymweliadau blynyddol hirach yma, sy'n berthnasol i dderbyniadau a chiniawau'n bennaf, yn dod i tua £37,500, ac mae wedi'i chynnwys dan wariant 'croesawu swyddogol'.

DADANSODDIAD O'R COSTAU SWYDDOGOL YN ÔL CATEGORI GWARIANT

Mae'r adrannau'r blaenorol wedi dadansoddi ac esbonio gwariant yn ôl adrannau. Mae'r tabl sy'n dilyn yn dadansoddi'r gwariant ar ddyletswyddau swyddogol a gweithgareddau elusennol yn ôl categori.

Am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth	£000oedd 2006	£000oedd 2005
Costau staff	4,374	3,792
Hyfforddiant, recriwtio a lles staff	109	113
Teithio a chynhaliadaeth	252	148
Ymgynghori allanol a ffioedd proffesiynol	167	223
Croesawu swyddogol	387	454
Rhoddion ac anrhegion	42	30
Gwasanaethau	103	72
Cartrefi a swyddfeydd	395	515
Y wasg a gwasanaethau gwybodaeth	110	76
Deunydd ysgrifennu ac offer swyddfa	135	87
Systemau TG	192	129
Cadw Tŷ	101	82
Yswiriant	42	64
Gerddi	41	30
Dibrisio	137	122
Cyfanswm	6,587	5,937

Mae esboniad o'r prif amrywiannau rhwng gwariant y flwyddyn gyfredol a'r flwyddyn flaenorol yn dilyn.

Cyflogau

Mae'r costau staff o £4.37 miliwn yn berthnasol i'r 105 o staff swyddogol. Mae'n cynnwys cyflogau, cyfraniadau Yswiriant Gwladol, cyfraniadau pensiwn a buddion eraill. Cyflogwyd rhagor o staff swyddogol yn ystod y flwyddyn, i atgyfnerthu'r tîm rheoli ac i weithio yn Clarence House.

Teithio a chynhaliadaeth

Mae'r costau teithio a chynhaliadaeth uwch yn adlewyrchu'r teithio ychwanegol a wnaed wrth gynorthwyo mentrau elusennol y Tywysog, a'r gost o wneud iawn yn rhannol am allyriadau carbon.

Ymgynghori allanol a ffioedd proffesiynol

Aeth y costau ymgynghori allanol a ffioedd proffesiynol i lawr yn bennaf oherwydd bod costau'r flwyddyn flaenorol yn cynnwys costau'r ffioedd cyfreithiol a ddaeth yn sgil amddiffyn achos mewn Tribiwnlys Cyflogaeth. Mae'r ffioedd proffesiynol yn cynnwys ffioedd cyfreithiol ac archwilio.

Croesawu swyddogol

Mae croesawu swyddogol yn cynnwys derbyniadau, ciniawau canol dydd a chiniawau nos yn Clarence House, Ystafell y Berllan yn Highgrove, Holyroodhouse a nifer o leoliadau eraill. Aeth costau'r maes yma i lawr yn 2005-06 oherwydd cymysgedd y digwyddiadau a mesurau sy'n para ar gyfer rheoli costau, er na fu fawr o newid yn nifer y digwyddiadau swyddogol o'u cymharu â'r flwyddyn flaenorol. Mae'r costau'n cynnwys gwaith cynnal a chadw a rhent Ystafell y Berllan.

Cartrefi a swyddfeydd

Mae gostyngiad y gwariant yn adlewyrchu'r costau is wrth symud swyddfeydd o fewn Palas St James's, proses a ddaeth i ben yn ystod 2005-6.

Systemau TG

Yn ystod y flwyddyn, aeth yr Aelwyd ymlaen i fuddsoddi er mwyn datblygu defnyddio technoleg gwybodaeth ymhellach ac i wella systemau a gweithdrefnau rheoli.

Mae croesawu swyddogol yn cynnwys derbyniadau, ciniawau canol dydd a chiniawau nos yn Clarence House, Ystafell y Berllan yn Highgrove, Holyroodhouse a nifer o leoliadau eraill. Aeth costau'r maes yma i lawr yn 2005-06 oherwydd cymysgedd y digwyddiadau a mesurau sy'n para ar gyfer rheoli costau.

ATODIAD

PORTFFOLIOS UWCH REOLWYR

Sir Michael Peat

Prif Ysgrifennydd Preifat

- Cyfrifoldeb cyffredinol dros yr Aelwyd a'r Swyddfa
- Materion cyfansoddiadol, gwladwriaethol a seremonïol
- Yr Eglwys (yn cynnwys yr Eglwys Gatholig)
- Cadeirydd Sefydliad Elusennau'r Tywysog
- Dugaeth Cernyw
- Duchy Originals Limited
- Y Stadau Preifat

Elizabeth Buchanan

Ysgrifennydd Preifat

- Goruchwylio cyffredinol dros y rhaglen a'r dyddiadur
- *The Prince's Trust*
- Busnes cyfrifol, yn cynnwys Busnes yn y Gymuned ac *In Kind Direct*
- Amaethyddiaeth a materion gwledig
- Yr amgylchedd naturiol, yn cynnwys Rhaglen Fusnes a'r Amgylchedd y Tywysog, a physgota
- Yr Heddlu

Syr Malcolm Ross

Meistr yr Aelwyd, gyda chymorth Andrew Farquharson, Dirprwy Feistr yr Aelwyd

- Goruchwylio cyffredinol dros dderbyniadau a chroesawu
- Staff personol a domestig
- Pob cartref a gardd
- Diogelwch a chyfrinachedd
- Cyfrifoldeb Cymdeithasol
- *Duchy Home Farm*

Leslie Ferrar

Trysorydd, gyda chymorth Gary Atack, Rheolwr Ariannol, Mimi Watts, Pennaeth Personél a Gweinyddu, a David Hutson, Trysorydd Cynorthwyol a Rheolwr Cofnodion

- Cyfrifoldeb cyffredinol dros faterion ariannol, cyfrifyddiaeth a buddsoddi
- Personél
- Technoleg gwybodaeth
- Rhestr eiddo
- Archifau a rheoli cofnodion
- Materion yn ymwneud â chyhoeddi, masnachu, contractau a'r gyfraith
- AG Carrick
- Ysgrifennydd cwmni Duchy Originals
- Goruchwylio'r holl agweddau ariannol ar Elusennau'r Tywysog, gyda Chyfarwyddwr Elusennau'r Tywysog
- Sefydliad Elusennol UDA

Paddy Harverson

Ysgrifennydd Cyfathrebu, gyda chymorth Patrick Harrison, Ysgrifennydd y Wasg

- Pob agwedd ar y cyfryngau ar gyfer Tywysog Cymru, Duges Cernyw, Tywysog William a Thywysog Harry a Dugaeth Cernyw

Sir Tom Shebbeare

Cyfarwyddwr Elusennau'r Tywysog, gyda chymorth Ann Chant, Dirprwy Gyfarwyddwr, Geoffrey Matthews, Cyfarwyddwr Masnachu, ac Oliver Brind, Pennaeth Datblygu

- Strategaeth a chyd-drefnu cyffredinol ar gyfer Elusennau'r Tywysog, yn cynnwys yn benodol codi arian a rheoli
- Rheolwr-gyfarwyddwr Sefydliad Elusennau'r Tywysog

Mark Leishman

Dirprwy Ysgrifennydd Preifat

- Yr Alban, yn cynnwys mudiadau Tywysog Cymru yn yr Alban
- Iechyd, yn cynnwys Mudiad Tywysog Cymru er Iechyd Integredig
- Addysg, yn cynnwys yr Ysgol Haf Addysg
- Anabledd
- Yr oedrannus, yn cynnwys PRIME
- Adran Ohebiaeth, dan reolaeth Claudia Holloway, Pennaeth Gohebiaeth

James Kidner

Dirprwy Ysgrifennydd Preifat

- Gogledd Iwerddon
- Materion tramor, yn cynnwys teithiau tramor
- Datblygu rhyngwladol, yn cynnwys Fforwm Tywysog Cymru i Arweinwyr Busnesau Rhyngwladol
- Cymunedau a ffydd ethnig
- Ysgol y Tywysog er y Celfyddydau Traddodiadol

Manon Williams

Dirprwy Ysgrifennydd Preifat

- Cymru, yn cynnwys mudiadau Tywysog Cymru yng Nghymru
- Yr amgylchedd adeiledig, yn cynnwys Sefydliad y Tywysog er yr Amgylchedd Adeiledig
- Treftadaeth, yn cynnwys Ymddiriedolaeth y Tywysog er Adfywio
- Ysgol Lluniadu'r Tywysog
- Y Celfyddydau, yn cynnwys Celfyddyd a Busnes, Sefydliad Tywysog Cymru er Celfyddyd a Phlant
- PRIME-Cymru

Amanda MacManus

Ysgrifennydd Preifat Cynorthwyol (rhan amser)

- Trefnu a chydlynu ymrwymadau, gwaith elusennol a dyddiadur Duges Cernyw

Joy Camm

Ysgrifennydd Preifat Cynorthwyol (rhan amser)

- Trefnu a chydlynu ymrwymadau, gwaith elusennol a dyddiadur Duges Cernyw

Katy Golding

Ysgrifennydd Preifat Cynorthwyol

- Trefnu a chydlynu ymrwymïadau, gwaith elusennol a dyddiadur Duges Cernyw

Jamie Lowther-Pinkerton

Ysgrifennydd Preifat i Dywysog William a Thywysog Harry (rhan amser)

- Cynnig cyngor i'r Tywysogion o ran eu gyrfaoedd, eu nawddogaethau elusennol a materion eraill, a threfnu ymrwymïadau swyddogol

Arweinydd Sgwadron Jayne Casebury

Gwastrawd

- Y Lluoedd Arfog a Chynfilwyr
- Rhaglen, dyddiadur, teithio a logisteg
- Arwisgiadau
- Y Gwasanaethau Argyfwng (ac eithrio'r Heddlu)
- Chwaraeon, fforwyr ac anturiaethwyr

Virginia Carington

Cynorthwydd Arbennig i Dywysog Cymru a Duges Cernyw

- Y Casgliad Brenhinol
- Llythyrau personol ac ymrwymïadau preifat

Anita Kumar

Ysgrifennydd Preifat Cynorthwyol

- Y Gymanwlad
- Cymunedau a ffydd ethnig
- Datblygu cynaliadwy yn India, yn cynnwys Y Sefydliad Bhumi Vardaan

ELUSENNAU'R TYWYSOG

Grŵp o fudiadau 'ddim er elw' yw 'Elusennau'r Tywysog', ac mae Tywysog Cymru'n gweithredu fel ei Lywydd. Sefydlodd y Tywysog 14 o'r 16 elusen ei hun.

Y grŵp yma yw menter elusennol fwyaf y Deyrnas Unedig sy'n cwmpasu nifer o achosion, ac mae'n codi dros £100 miliwn y flwyddyn. Mae'r mudiadau'n gweithio mewn amryw o wahanol feysydd yn cynnwys cyfle a menter, addysg, iechyd, yr amgylchedd adeiledig, busnes cyfrifol, yr amgylchedd naturiol a'r celfyddydau.

Mae'r elusennau'n adlewyrchu safbwynt arloesol Tywysog Cymru yn y tymor hir, ac maen nhw'n ceisio rhoi sylw i feysydd sydd heb gael sylw o'r blaen.

CYFLE A MENTER

The Prince's Trust

www.princes-trust.org.uk Ffôn: +44 (0) 800 842 842

The Prince's Scottish Youth Business Trust

www.psybt.org.uk Ffôn: +44 (0) 141 248 4999

Prime

www.primeinitiative.org.uk Ffôn: +44 (0) 20 8765 7833

Prime-Cymru

www.prime-cymru.co.uk Ffôn: +44 (0) 845 601 8693

ADDYSG

The Prince's Drawing School

www.princesdrawingschool.org Ffôn: +44 (0) 20 7613 8527

The Prince's School of Traditional Arts

www.princesschooltraditionalarts.org Ffôn: +44 (0) 20 7613 8500

IECHYD

The Prince's Foundation for Integrated Health

www.fih.org.uk Ffôn: +44 (0) 3119 3100

YR AMGYLCHEDD ADEILEDIG

The Prince's Foundation for the Built Environment

www.princes-foundation.org Ffôn: +44 (0) 20 7613 8500

The Prince's Regeneration Trust

www.princes-regeneration.org Ffôn: +44 (0) 20 7033 2580

BUSNES CYFRIFOL

A'R AMGYLCHEDD NATURIOL

Business in the Community

www.bitc.org.uk Ffôn: +44 (0) 870 600 2482

The Prince of Wales's Business & the Environment Programme

www.cpi.cam.ac.uk/bep Ffôn: +44 (0) 20 1223 342 100

Scottish Business in the Community

www.sbcscot.com Ffôn: +44 (0) 131 451 1100

The Prince of Wales International Business Leaders Forum

www.iblf.org Ffôn: +44 (0) 20 7467 3600

In Kind Direct

www.inkinddirect.org Ffôn: +44 (0) 20 7860 5930

ADDYSG

Arts & Business

www.aandb.org.uk Ffôn: +44 (0) 20 7387 8143

The Prince of Wales Arts & Kids Foundation

www.artsandkids.org.uk Ffôn: +44 (0) 20 7940 6433